

Màu da của... tổng giám đốc

VÔ TÁ HÂN
Singapore

Trang Tài chính nhật báo Singapore *Straits Times* số ngày 27-6 vừa qua đã chạy một tit lớn nhan đề *Nhân tài cao cấp nước ngoài rời bỏ các công ty Singapore*. Kèm theo là hình ảnh và đầy đủ chi tiết về những tổng giám đốc người nước ngoài tại các công ty lớn vừa từ chức trong mấy tháng qua. Điển hình là các tổng giám đốc tại ST Assembly Test Services (mới làm sáu tháng), Chartered Semiconductor Manufacturing (sau bốn năm), Ngân hàng Phát triển Singapore (sau 18 tháng), Ngân hàng OCBC (sau ba năm)...

Đọc kỹ mới biết những công ty nói trên đều là những GLC (*Government-Linked Corporations*) nghĩa là những công ty có "liên hệ" với nhà nước, hay nói một cách nôm na là công ty "quốc doanh" ở Singapore. Điều gì đã xảy ra tại những công ty này?

Trước đây, điều hành các công ty loại này thường là những cựu viên chức chính quyền có năng lực và đã đạt một vị trí khá cao tại các bộ, sở. Họ được đưa đi dự một vài khóa đào tạo về quản lý, hoặc học bằng quản trị kinh doanh tại các đại học nổi tiếng ở Mỹ rồi sau đó chuyển về nắm những chức vụ lãnh đạo tại các công ty này.

Khi công ty còn nhỏ và hoạt động còn giới hạn trong nước thì việc quản lý tương đối không mấy khó. Nhất là gặp thời buổi thuận lợi thì bất cứ ai cũng có thể là "chiến tướng" cả. Thế nhưng, một khi công ty ấy lớn mạnh và gặp lúc bão tố thì không có gì để bảo đảm là những vị tổng giám đốc "thời bình" ấy có đủ khả năng điều binh khiển tướng.

Suốt một thời gian dài trong những thập niên 1960 và 1970, gặp lúc "mưa thuận gió hòa", các công ty quốc doanh Singapore phát triển tương đối dễ dàng và vai trò của các vị tổng giám đốc không hề được mang ra phân tích. Tuy nhiên, từ thập niên 1980 trở đi, khi bước vào giai đoạn kinh tế khó khăn,

rất nhiều công ty làm ăn không khá và đặc biệt nhất là hầu hết đều bị lỗ nặng khi bước ra thị trường quốc tế.

Lúc đó, có ý kiến là nếu không có đủ "nhân tài quản lý" trong nước thì tại sao lại không chiêu mộ các tổng giám đốc từ nước ngoài? Thế là trong vòng hơn năm năm qua ở Singapore, một số tổng giám đốc nước ngoài được "nhập khẩu" và một danh từ mới trở nên thông dụng là "foreign talents" - hay gọi nôm na là "nhân tài nước ngoài".

Một sự thay hình đổi dạng ở cấp tổng giám đốc đã xảy ra tại các công ty kỹ thuật cao như Chartered Semiconductor Manufacturing, công ty vận tải biển như Neptune Orient Lines, ngân hàng như Development Bank of Singapore... Tại đây người ta thấy những... "ông Tây" chễm chệ ngồi vào ghế tổng giám đốc. Dân Singapore chắc hẳn là không mấy vui khi thấy nhiều "nhân tài nước ngoài" chiếm những chiếc ghế cao cấp với mức lương khổng lồ và những món tiền thưởng hàng năm có thể lên tới hàng triệu đô-la Mỹ. Tuy nhiên, họ cũng đành kiên nhẫn chờ xem kết quả...

Bài viết cuối tháng 6 vừa qua trên tờ *Straits Times* có lẽ đã chính thức mang vấn đề này ra phơi bày rộng rãi trên mặt báo và câu hỏi đặt ra là việc mời các nhân tài quản lý nước ngoài vào Singapore có mang lại hiệu quả như mong đợi hay không? Rõ ràng là một tổng giám đốc bách chiến bách thắng trên thương trường nước ngoài không hẳn sẽ là một nhà lãnh đạo giỏi khi phải lèo lái một công ty trong nước. Lý do đơn giản là vị tổng giám đốc ấy dù tài ba đến đâu đi nữa cũng khó thông hiểu và nắm vững được hoàn toàn những yếu tố địa phương để hoạt động có hiệu quả nhanh chóng!

Giá trị của một tổng giám đốc giỏi đã không nằm ở những yếu tố tuổi tác, bằng cấp, kinh nghiệm, nay thì quả nhiên lại không nằm ở yếu tố... màu da! Dân Singapore hiện kháo nhau: "Ai bảo rằng tổng giám đốc da trắng luôn giỏi hơn tổng giám đốc da vàng?".